

sit indhold ikke giver adgang til at begære udskydning af bud afgivet af udenforstående organiserede mestre. Højesteret statuerede i den i afsnit 31 refererede såkaldte „Åbenrå-sag“, at prismyndighedernes fortolkning af erklæringen på dette punkt, hvor formuleringen i øvrigt ansås for uklar, ikke var uforenelig med ordlyden, og da laugene med sit kendskab til denne fortolkning ikke havde taget forbehold, fandtes laugene ikke at have haft føje til at antage, at bygherren havde villet forpligte sig ud over, hvad der fulgte af den af prismyndighederne hidtil anlagte fortolkning af erklæringen.

Organisationerne har hidtil med hjemmel i kommissionsbetænkningen af 1945 kunnet udstrække udskydningsreglerne til uorganiserede tilbudsgivere. Betænkningens begrundelse for at stille uorganiserede virksomheder anderledes end organisationsmedlemmer var en formodning om, at de uorganiserede virksomheder ville kunne basere deres tilbud på ikke-tarifmæssig løn. Denne begrundelse svarer ikke til forholdene i dag, hvor det i praksis næppe vil være muligt for en virksomhed at gennemføre en entrepris af en sådan størrelse, at den udbydes i licitation, med benyttelse udelukkende af uorganiseret arbejdskraft.

Såfremt en organisation ønsker at benytte regler om udskydning af licitationsbud, vil disse efter forslaget alene kunne gøres gældende over for organisationens egne medlemmer og medlemmer af andre organisationer eller enkeltvirksomheder, der gennem særlige aftaler indordner sig under disse regler. Organisationerne har i almindelighed givet afkald på at træffe aftaler m. v. om benyttelse af forbehold og tilbagetrækning af bud, såfremt der åbnes bud fra udenforstående. Et sådant forbehold har et konkurrenceregulerende formål, og et flertal har fundet, at det bør undgås, jfr. afsnit 33.

Også aftaler m. v. om tilbagetrækning af et bud, såfremt udbyderen ikke opfylder visse betingelser med hensyn til overdragelse af andre entrepriser, jfr. afsnit 35, omfattes af forslaget bestemmelser.

Monopoltilsynet vil dog kunne godkende særligt begrundede aftaler, vendt mod udenforstående. Efter de hidtidige erfaringer kan herved alene tænkes på aftaler, der er rettet mod virksomheder, som beskæftiger uorganiseret medhjælp og ikke har mulighed for at bilægge faglig strid.

Udskydning af licitationsbud er under den hidtidige ordning gennemført ved indgåelse af en aftale mellem udbyder og organisation, den såkaldte licitationserklæring. De foreslåede bestemmelser om udskydning eller tilbagetrækning af licitationsbud muliggør fortsat anvendelse af en sådan fremgangsmåde, men organisationerne vil også kunne prakti-

sere udskydning, uden at udbyderen på forhånd har erklæret sig indforstået hermed. Dette kan f. eks. ske ved, at organisationens medlemmer forsyner deres bud med et forbehold gående ud på, at budene ikke er bindende, såfremt de — i overensstemmelse med organisationens, af monopoltilsynet godkendte aftaler m. v. — udskydes som for lave.

Uanset under hvilken form udskydning betinges, kan aftaler, vedtagelser eller bestemmelser herom kun praktiseres, såfremt de i forvejen er godkendt af monopoltilsynet.

Endvidere vil sådanne aftaler m. v. alene kunne omfatte bydende, som ved medlemskab i en organisation eller på anden måde er indgået under aftalerne m. v.

Opbygningen af de gældende udskydningsregler indebærer, at disse praktiseres af organisationerne. Det er derfor normalt disses vedtægter, der bestemmer, hvorledes grundlaget skal tilvejebringes for bedømmelsen af, om et eller flere af de ved en licitation indkomne bud, der er omfattet af udskydningsreglerne, er så lave, at de kan begæres udskudt. I kommissionen er der enighed om, at en på grundlag af fagets almindelige forhold udregnet kontrolpris ikke altid er et tilfredsstillende grundlag i så henseende, men at en analyse af budene, indbefattende sammenligning af budenes hovedposter og adgang for de bydende til at redegøre for deres beregninger, frembyder et bedre grundlag.

Det må antages, at de bydende selv gennem udarbejdelsen af deres bud har erhvervet sig de bedste forudsætninger for at bedømme omkostningerne og risikoen ved den udbudte entrepris. Af hensyn hertil er det i forslaget fastsat, at begæring om udskydning af bud i hvert enkelt tilfælde skal være vedtaget af mindst $\frac{2}{3}$ af de bydende, der er tilsluttet udskydningsaftalen. Organisationernes udskydningsregler skal danne grundlaget for udskydningen, og i disses vedtægter vil der kunne fastlægges nærmere regler for proceduren ved udskydningsmødet, herunder bestemmelse om, at organisationerne kan være repræsenteret ved mødet eller kan udpege en mødeleder. Det vil være rimeligt, at organisationernes repræsentant eller den af dem udpegede mødeleder får mulighed for at nedlægge veto mod udskydningen, hvor han finder det åbenbart, at denne ikke bør finde sted.

Efter licitationskommissionens betænkning af 1945 må et bud anses som for lavt, når det ikke dækker tarifmæssig arbejds løn og udgift til materiale samt et efter arbejdets art og omfang samt den bydendes forhold og omstændighederne i øvrigt passende beløb til omkostninger og fortjeneste. Dette kriterium er blevet forstået således, at et bud